

Αμάθεια

ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΟΧΘΟΝΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΖΩΩΝ

Αθήνα 18-12-2025

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Οι σπάνιες αυτόχθονες φυλές προβάτων και η τεκμηρίωσή τους

Το τελευταίο διάστημα οι αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων ήρθαν στην επικαιρότητα με αφορμή την ευλογία και τα μέτρα εκρίζωσής της, καθώς από το μέτρο της υποχρεωτικής σφαγής δεν έχουν εξαιρεθεί ούτε τα πρόβατα των ελληνικών φυλών, με αποτέλεσμα να οδηγούνται στον αφανισμό, μολονότι οι φυλές αυτές αποτελούν πυλώνα της εγχώριας αιγοπροβατοτροφίας, λόγω της προσαρμοστικότητάς τους στην ελληνική ύπαιθρο, της ανθεκτικότητάς τους σε αντίξοες κλιματολογικές συνθήκες και του χαμηλού κόστους εκτροφής τους.

Υπήρξαν ήδη διαμαρτυρίες για την καθολική σφαγή χιλιάδων προβάτων και στο πλαίσιο του δημοσίου διαλόγου που ακολούθησε, εκφράστηκαν απόψεις που αμφισβητούν την ύπαρξη ορισμένων σπάνιων ελληνικών φυλών, όπως η φυλή Ρουμλουκίου, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι η ύπαρξη της συγκεκριμένης αλλά και των υπόλοιπων σπανίων αυτοχθόνων ελληνικών φυλών δεν έχουν τεκμηριωθεί με τις σύγχρονες μεθόδους της γενετικής επιστήμης.

Για το λόγο αυτό, το Δίκτυο Αμάθεια, ΜΚΟ που έχει ως σκοπό τη διατήρηση, διάσωση και προστασία των αυτοχθόνων ελληνικών φυλών αγροτικών ζώων, ενημερώνει το ευρύ κοινό ότι σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ζωοτεχνίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Ludwig Maximilian University of Munich εκπονείται επιστημονική έρευνα για την γενετική ταυτοποίηση 35 αυτοχθόνων φυλών προβάτων της Ελλάδας και της Κύπρου, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η φυλή Ρουμλουκίου καθώς και άλλες σπάνιες ελληνικές φυλές όπως π.χ. Ορεινή Ηπείρου, Κατσικά Ιωαννίνων, Καταφυγίου, Πελαγονίας, Σαρακατσάνικη, Καλαρρύτερη κ.ά. Τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας αυτής έχουν ανακοινωθεί στο πρόσφατο 39^ο Συνέδριο της Ελληνικής Ζωοτεχνικής Εταιρείας που έλαβε χώρα στις 15-17.10.2025 στα Ιωάννινα, από τα οποία προκύπτει ότι οι φυλές αυτές διαφέρουν γενετικά από 87 γνωστές φυλές της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής.

Ειδικότερα η φυλή Ρουμλουκίου, που μονοπώλησε πρόσφατα το ενδιαφέρον των μέσων ενημέρωσης, αναφέρεται σε ζωοτεχνικά βιβλία από την προπολεμική περίοδο (Χατζήολος, 1941, «*Το πρόβλημα της Κτηνοτροφίας εν Ελλάδι*»). Η συγκεκριμένη φυλή θεωρείτο εξαφανισμένη ήδη από τη δεκαετία του 1990, ωστόσο το 2013 η «Αμάθεια» και το Κέντρο Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΖΓΠ) Ν. Μεσημβρίας Θεσσαλονίκης, εντόπισαν την εκτροφή του κου Θεοφίλου στο Μ. Μοναστήρι Θεσσαλονίκης και επέλεξαν τα πιο αντιπροσωπευτικά πρόβατα της φυλής Ρουμλουκίου, δηλαδή όσα είχαν τα πλήρη φαινοτυπικά (μορφολογικά) χαρακτηριστικά της φυλής και στη συνέχεια συγκρότησαν ένα δεύτερο πυρήνα εκτροφής που ανέλαβε κτηνοτρόφος στην Κρύα Βρύση Γιαννιτσών. Από τα ζώα αυτά απομονώθηκε DNA στο πλαίσιο της προαναφερθείσας έρευνας, και διαπιστώθηκε ότι το γενετικό τους προφίλ διαφοροποιείται από άλλες αυτόχθονες φυλές. Λίγο πριν ξεσπάσει η επιδημία της ευλογιάς, επειδή ο εν λόγω κτηνοτρόφος αδυνατούσε να συνεχίσει την εκτροφή τους, με την παρέμβαση και την οικονομική συμβολή των μελών της Αμάθειας, της Ένωσης Βραχυκερατικής Φυλής Βοοειδών και του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, τα πρόβατα αυτά μεταφέρθηκαν στις εγκαταστάσεις

της Γεωπονικής Σχολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στη Φλώρινα όπου και διατηρούνται ασφαλή μέχρι σήμερα.

Επισημαίνεται ότι η αναγνώριση των αυτοχθόνων φυλών προϋποθέτει μία σειρά αλληλένδετων διαδικασιών όπως η συστηματική καταγραφή των ζώων, η φαινοτυπική τεκμηρίωση με βάση τα μορφολογικά τους χαρακτηριστικά και τις αποδόσεις τους, η εγγραφή τους σε γενεαλογικά βιβλία και η παρακολούθησή τους. Επίσης απαραίτητη είναι και η γενετική τεκμηρίωση με μεθόδους που βασίζονται στο DNA (SNPs, μικροδορυφόροι, αλληλουχίες DNA κ.α.), για να διερευνηθεί η γενετική δομή και ποικιλομορφία κάθε φυλής, καθώς και οι γενετικές αποστάσεις της από άλλες φυλές, ώστε να είναι εφικτή η καλύτερη διαχείριση των εκτροφών της. Πολλές από τις παραπάνω διαδικασίες εφαρμόζονται στη χώρα μας με αποσπασματικό τρόπο και χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Τα Κέντρα Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΖΓΠ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) τηρούν τα στοιχεία γενεαλογίας των αυτοχθόνων ελληνικών φυλών και είναι επιφορτισμένα με την εγγραφή και την τήρηση των γενεαλογικών βιβλίων τους. Ωστόσο απαιτείται η έκδοση επίσημων κανονισμών που να διασφαλίζουν την ομοιόμορφη τήρηση των γενεαλογικών βιβλίων για τις ελληνικές φυλές αγροτικών ζώων.

Επίσης, καλό θα ήταν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να υιοθετήσει τις γενετικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με το Δίκτυο «Αμάθεια» και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της αλλοδαπής, καθώς προσφέρουν αντικειμενικούς τρόπους ταυτοποίησης των αυτοχθόνων αγροτικών ζώων. Πέρα από την προαναφερθείσα μελέτη που αφορά τα πρόβατα, η οποία θα είναι πολύ σύντομα διαθέσιμη, αντίστοιχες μελέτες έχουν εκπονηθεί για τα βοοειδή και τα ιπποειδή και έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. (**Agriculture** 2024, 14 με τίτλο « *Indigenous Greek horse breeds: genetic structure and the influence of foreign breeds*» και **Genetics Selection Evolution** 2020 52:43 με τίτλο «*Genomic diversity and population structure of the indigenous Greek and Cypriot cattle populations*»).

Δυστυχώς, φαίνεται πως για τη διαφύλαξη των αυτοχθόνων ελληνικών φυλών, την προστασία και διαχείριση της αγροτικής βιοποικιλότητας ο δρόμος είναι μακρύς. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να χαραχτεί ένα Εθνικό Πρόγραμμα διαφύλαξης και διάσωσης των αυτόχθονων ελληνικών φυλών, που να μην εξαρτάται από τις Κοινοτικές επιδοτήσεις. Για την επιτυχία ενός τέτοιου προγράμματος απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες από τις δομές και υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, τα ΚΓΖΠ, τα Πανεπιστήμια και τους κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς.

Ο Πρόεδρος

Νίκος Κωστάρας

